

Nr 198.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående förändring i avseende å löneställning och antal beträffande vissa ordinarie tjänster vid kommunikationsverken m. m.; given Stockholms slott den 6 april 1951.

Kungl. Maj:t vill härmed, under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över kommunikationsärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla de förslag, om vilkas avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

GUSTAF ADOLF.

Torsten Nilsson.

Utdrag av protokollet över kommunikationsärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 6 april 1951.

Närvarande:

Ministern för utrikes ärendena UNDÉN, statsråden MÖLLER, SKÖLD, QUENSEL, VOUGT, ZETTERBERG, NILSSON, STRÄNG, ERICSSON, ANDERSSON, LINGMAN, NYGREN.

Efter gemensam beredning med cheferna för finans- och civildepartementen anför chefen för kommunikationsdepartementet, statsrådet Nilsson.

I skrivelse den 17 november 1950 har generalpoststyrelsen framlagt förslag angående antalet tjänster i Ca 24 och högre lönegrader vid postverket. Över framställningen har statens lönenämnd avgivit utlåtande den 9 februari 1951.

Beträffande antalet tjänster i samma lönegrader vid telegrafverket har telegrafstyrelsen i skrivelse den 15 februari 1951 framlagt förslag. Därjämte har styrelsen i skrivelse den 23 februari 1951 föreslagit förbättrad löneställning för vissa tjänstemän i ledande ställning inom verket. Över framställningarna har lönenämnden avgivit utlåtanden den 27 februari resp. den 10 mars 1951.

Vidare har järnvägsstyrelsen i skrivelse den 15 februari 1951 framlagt förslag angående antalet tjänster i Ca 24 och högre lönegrader vid statens järnvägar. Över framställningen har lönenämnden avgivit utlåtande den 3 mars 1951.

Styrelsen har därefter i skrivelse den 16 februari 1951 föreslagit vissa ändringar av styrelsens organisation samt i samband därmed hemställt om förbättrad löneställning för tjänstemän i ledande ställning vid statens järnvägar. Häröver har lönenämnden avgivit utlåtande den 10 mars 1951.

Den 26 augusti 1948 beslöt Kungl. Maj:t att förhållandet mellan arbetsuppgifter och löneställning för personal vid statens järnvägar skulle undersökas genom en för ändamålet tillsatt kommission. Denna, som antagit benämningen 1948 års personalkommission vid statens järnvägar, har i ett den 17 februari 1951 avgivet betänkande framlagt förslag rörande löneställningen för tjänstemannapersonal vid statsbaneföretaget, med undantag dock av befattningshavarna vid biltrafikbyrån och bilrörelsens linjeorganisation (SOU 1951: 3). Över betänkandet ha utlåtanden avgivits av järnvägsstyrelsen, lönenämnden och vissa personalorganisationer.

Slutligen har vattenfallsstyrelsen i skrivelse den 12 januari 1951 hemställt om förbättrad löneställning för ett flertal tjänster i Ca 31 och högre lönegrader vid statens vattenfallsverk; beträffande tjänster i Ca 24—Ca 30 har någon ändring icke ifrågasatts. Över framställningen har lönenämnden avgivit utlåtande den 10 mars 1951.

Med anledning av järnvägsstyrelsens organisationsförslag i skrivelsen den 16 februari 1951 anser jag mig böra erinra, att 1947 års järnvägsutredning i betänkanden den 21 februari 1948 och den 6 december 1949 framlagt förslag rörande organisationen av statens järnvägars centrala ledning resp. lokalförvaltningen och biltrafiken m. m. (SOU 1948: 13 och 1949: 61). Järnvägsstyrelsens förevarande förslag berör vissa detaljer av den centrala ledningens organisation. I övrigt äro järnvägsutredningens förslag alltjämt föremål för bedömande inom styrelsen. Enligt min mening böra samtliga organisationsförslag prövas av statsmakterna i ett sammanhang. Det är min förhoppning att så skall kunna ske vid 1952 års riksdag.

Vidare bör erinras, att Kungl. Maj:t i proposition nr 114 till årets riksdag framlagt förslag angående lönerevision för vissa chefstjänstemän inom statsförvaltningen. Efter samråd med chefen för civildepartementet anser jag mig icke kunna förorda, att de av telegraf-, järnvägs- och vattenfallsstyrelserna gjorda framställningarna om förbättrad löneställning för tjänstemän i ledande ställning inom resp. verk nu upptagas till prövning i vidare mån än som skett genom nämnda proposition.

Ej heller anser jag mig nu böra anmäla 1948 års personalkommissions förslag. Emellertid räknar jag med att beredningen av detta ärende skall kunna avslutas i god tid före nästa års riksdag.

Jag övergår härefter till generalpoststyrelsens samt telegraf- och järnvägsstyrelsernas framställningar rörande antalet tjänster i Ca 24 och högre lönegrader vid resp. verk.

Postverket.

Av departementschefen tillstyrkta förslag. Generalpoststyrelsen har hemställt

dels att följande tjänster inrättas, nämligen 1 byråchefstjänst i Ca 33 på styrelsens I byrå (nu Ce 33), 1 ingenjörstjänst i Ca 25 vid postverkets skattekontor (nr Ce 25) och 1 förste kontrollörstjänst i Ca 25 vid postkontoret Luleå 1,

dels ock att följande tjänster uppflyttas i högre lönegrad, nämligen postmästartjänsten vid postkontoret Luleå 1 från Ca 27 till Ca 29, postmästartjänsterna vid postkontoren i Falkenberg resp. Köping från Ca 25 till Ca 27 och postmästartjänsten vid postkontoret Lidingö 1 från Ca 23 till Ca 25 samt 1 kontrollörstjänst vid postgiroavdelningen i Malmö från Ca 23 till förste kontrollörstjänst i Ca 25.

Till stöd för förslagen har styrelsen anfört i huvudsak följande.

Byråchefstjänsten. Den 29 december 1949 biföll Kungl. Maj:t av styrelsen framlagt förslag om en provisorisk uppdelning av dåvarande I byrån på en drifttjänstbyrå med överdirektören som chef och en personalbyrå med en eo byråchef i Ce 33 som chef. Den nya organisationen har visat sig fullt ändamålsenlig, varför den bör ges permanent karaktär. Byråchefstjänsten bör därvid uppföras på ordinarie stat.

Ingenjörstjänsten. Vid postverkets skattekontor finns sedan den 1 januari 1948 en särskild avdelning för underhåll av skatteavdelningarnas hålkortsmaskiner. Till en början förhyrdes maskinerna, varvid uthyraren svarade för underhållet. Den 1 juli 1948 övergingo de i postverkets ägo; samtidigt övertogs underhållet av postverket. Härigenom har gjorts en besparing av ca 112 000 kronor per år. Antalet maskiner är f. n. 272 med ett sammanlagt värde av ca 2 miljoner kronor. Ansvaret för maskinernas underhåll och vård — frånsett den dagliga skötseln — åvilar underhållsavdelningens föreståndare, vilken genom specialutbildning och långvarig praktik förskaffat sig ingående kännedom om olika hålkortsmaskiners konstruktion och arbetssätt. Föreståndartjänsten inrättades först som eo ingenjörstjänst i Ce 24. Av styrelsen i november 1948 gjord framställning om tjänstens uppförande på ordinarie stat föranledde icke någon Kungl. Maj:ts åtgärd. Den 1 januari 1950 uppflyttades tjänsten till Ce 25.

Postmästar- och förste kontrollörstjänsterna vid postkontoret Luleå 1. Rörelsen vid postkontoret har under den senaste tiden ökat i betydande omfattning. Med hänsyn härtill måste en omorganisation av driftledningen vid postkontoret snarast möjligt företagas.

Vid den senaste allmänna omklassificeringen hänfördes postkontor med lägst 1 385 poäng till klass 29. För Luleå uppgingo poängtalerna för 1948 och 1949 till 1 541 resp. 1 656.

Den arbetsledande och kontrollerande personalen vid postkontoret — frånsett skatteavdelningen — utgöres under postmästaren av en kontrollör, som vid sidan av redogörargöromålen har att handlägga göromål både som postmästarens närmaste man och driftledare, två förste postassistenter och en överpostexpeditör. Genom att uppflytta postkontoret till klass 29 och organisera det såsom övriga postkontor av nämnda klass kan postmästaren beredas nödvändig avlastning av arbetsbördan utan personalökning genom att vissa av hans nuvarande åligganden och befogenheter överflyttas på en souschef i förste kontrollörsgrad (Ca 25). Denne förste kontrollör skulle även från kontrollören-redogöraren övertaga största delen av dennes åligganden såsom personalledare. Kontrollören skulle i så fall från förste postassistenterna övertaga en del av deras kvalificerade arbetsuppgifter. Genom överflyttning av beslutanderätten i stor utsträckning från postmästaren till förste kontrollör och kontrollör undvikas många gånger tidsödande föredragningar för postmästaren, varigenom en snabbare men ändå fullt betryggande handläggning av ärendena ernås. Härigenom kan samtidigt med inrättandet av en förste kontrollörstjänst vid postkontoret en av de båda förste postassistenttjänsterna indragas.

Postmästartjänsten i Falkenberg. I november 1949 hemställde styrelsen om uppflyttning av tjänsten från Ca 25 till Ca 27. Som skäl åberopade styrelsen bl. a. den kraftiga trafikökningen. Förslaget föranledde icke någon Kungl. Maj:ts åtgärd. Vid senaste omklassificeringen hänfördes postkontor med lägst 701 poäng till klass 27. Poängtalen för postkontoret i Falkenberg uppgingo för år 1948 och 1949 till 793 resp. 828. Härtill kommer att — såvitt kan bedömas av frankoteckensuppbörden t. o. m. oktober 1950 — trafiken vid postkontoret företer en alltjämt fortlöpande ökning.

Postmästartjänsten i Köping. Poängtalen för postkontoret uppgingo 1948 och 1949 till 760 resp. 802. Rörelsen vid postkontoret visar sådan stabilitet, att styrelsen anser en uppflyttning till klass 27 motiverad.

Postmästartjänsten vid postkontoret Lidingö 1. I november 1949 hemställde styrelsen om uppflyttning av tjänsten från Ca 23 till Ca 25. Som skäl åberopades att postkontoret uppvisade en trafikstegring, som avsevärt översteg den allmänna trafikökningen vid postkontoren. Förslaget föranledde icke någon Kungl. Maj:ts åtgärd. Vid senaste omklassificeringen hänfördes postkontor med lägst 454 poäng till klass 25. För år 1949 uppvisar postkontoret ett poängtal av 544. Styrelsen framhåller, att detta poängtal, vilket i och för sig väl motiverar postkontorets uppflyttning i klass, endast ger uttryck för den redan utbyggda trafiken och icke återspeglar det administrativa merarbete med planläggning av brevbäring, nya postanstalter, brevlådtömningssturer m. m., som den livliga byggnadsverksamheten på Lidingön och den fortgående inflyttningen till postkontorets område förorsakar postmästaren.

Förste kontrollörstjänsten vid postgiroavdelningen i Malmö. Föreståndaren för avdelningen är sedan den 1 november 1941 placerad i kontrollörsgraden (Ca 23). Rörelsen vid avdelningen har sedan dess ökat betydligt och befinner sig alltjämt i oavbruten utveckling. Antalet postgirokonton vid avdelningen har stigit från 3 748 vid 1941 års utgång till 10 570 vid utgången av september 1950. Under år 1941 expedierades 450 527 girokort och 536 813 utbetalningskort, medan motsvarande antal för år 1949 uppgick till 1 282 811 resp. 739 696.

De av styrelsen sålunda framförda förslagen, mot vilka statens lönenämnd icke funnit anledning till erinran, anser jag mig böra tillstyrka. Samtidigt föreslår jag, att tjänstetiteln för chefen för styrelsens II byrå ändras från byråchef till överintendent.

Sammanfattning. Vid bifall till vad jag här förut förordat böra följande ändringar vidtagas i den av riksdagen fastställda personalförteckningen, nämligen ökning av antalet byråchefer i Ca 33 från 2 till 3, ökning av antalet postmästare i Ca 29 från 29 till 30, ökning av antalet postmästare i Ca 27 från 50 till 51, ökning av antalet förste kontrollörer i Ca 25 från 59 till 61, införande av 1 ingenjör i Ca 25 och minskning av antalet postmästare i Ca 25 från 60 till 59.

Å Kungl. Maj:t torde få ankomma att beträffande den av Kungl. Maj:t fastställda personalförteckningen meddela beslut om minskning av antalet kontrollörer i Ca 23 från 216 till 215, minskning av antalet postmästare i Ca 23 från 92 till 91 och minskning av antalet förste postassistenter i Ca 21 från 261 till 260.

Telegrafverket.

Av departementschefen tillstyrkta förslag. Telegrafstyrelsen har hemställt, att 1 förste kontrollörstjänst i Ca 25 inrättas på driftsbyrån (nu Ce 25).

Vidare föreslår styrelsen, att följande tjänster uppflyttas i högre lönegrad, nämligen

1 byrådirektörstjänst på radiobyråns rundradioavdelning från Ca 31 till avdelningsdirektörstjänst i Cp 10,

1 sektioningenjörstjänst vid Södertälje sektion från Ca 29 till förste sektioningenjörstjänst i Ca 30,

3 förrådsintendenttjänster vid huvudförråden i Nässjö, Göteborg och Västanfors från Ca 27 till Ca 29,

1 telegrafkommissarietjänst i Lund från Ca 27 till Ca 29,

1 byråsekreterartjänst på tekniska byråns allmänna avdelning från Ca 24 (Ce 27) till förste byråsekreterartjänst i Ca 27,

1 ingenjörstjänst på tekniska byråns transmissionsavdelning från Ca 25 (Ce 27) till Ca 27,

4 ingenjörstjänster, två på tekniska byråns stationsavdelning, en på ingenjörskontoret för Stockholms landssektion och en på ingenjörskontoret för sektionen Stockholms stationer, från Ca 23 (Ce 27) till Ca 27,

2 telegrafkommissarietjänster, en i Lycksele och en i Falköping, från Ca 25 till Ca 27,

1 kontrollörstjänst vid Göteborgs station från Ca 23 till förste kontrollörstjänst i Ca 25 samt

9 ingenjörstjänster, en på driftsbyråns husbyggnadsavdelning, sex på tekniska byråns stationsavdelning, en på samma byrås transmissionsavdelning och en på ingenjörskontoret i Jönköping, från Ca 23 (Ce 25) till Ca 25.

Slutligen har styrelsen hemställt, att 1 förste byråsekreterartjänst i Ca 27 på distriktsbyrån i Stockholm utbytes mot en överkontrollörstjänst i samma lönegrad.

Till stöd för förslagen har styrelsen anfört i huvudsak följande.

Förste kontrollörstjänsten på driftsbyrån. Den pågående rationaliseringen av metoderna för telefontrafikens avveckling har nödvändiggjort, att i den centrala instansen en tjänsteman avdelas för att handha de därmed sammanhängande ärendena. Tjänstemannen är placerad på driftsbyråns avdelning för trafiktjänsten och har sig ålagt att svara för frågor rörande bl. a. metoder för bestämmande av personal- och ledningsdispositioner vid manuell telefontrafik, expeditionsmetoder i telefontrafiken samt metoder för övervakning såväl av manuell som av automatisk telefontrafik. Befattningshavarens arbete, som främst syftar till att ernå en rätt anpassning av personalen efter trafikens behov och med tillgodoseende av kraven på en fullgod kundtjänst, är av största betydelse för det ekonomiska resultatet av telefondriften. På befattningshavaren måste ställas stora krav beträffande förmåga till självständigt arbete, initiativkraft och trafiktekniskt kunnande.

Avdelningsdirektörstjänsten. Rundradioväsendet i vårt land befinner sig sedan några år i stark utveckling efter den av kriget föranledda pausen i utbyggnadsverksamheten. De trådlösa sändarstationerna äro för närvarande föremål för modernisering och utbyggnad till högre effekter, och samtidigt därmed bedrivs arbetet med anläggande av ett nät för högfrekvent distribution av rundradioprogrammet över telefonledningar, det s. k. trådradionätet. Rundradioavdelningen handhar vidare den medverkan i planläggningen av radiohus i Göteborg och Stockholm, som ankommer på styrelsen. De nu nämnda nyanläggnings- och planläggningsarbetena ha alltmåra ökat betydelsen och omfånget av avdelningens arbetsuppgifter. Även ultrakortvågstekniken har fått en starkt ökad aktualitet i och med att den tagits i bruk på nya områden och för skilda ändamål, såsom mobilradio, radiolänkar, television m. m. Det åligger föreståndaren för rundradioavdelningen att följa utvecklingen på dessa viktiga områden av radiotekniken och svara för den praktiska tillämpningen inom telegrafverkets radioväsende. Samtidigt som de våglängdsband, som stå till radions förfogande, äro begränsade, gör varje land anspråk på ett ständigt växande antal våglängder för sina skilda trafikbehov. Den internationella våglängdsfördelningen har därför blivit en med åren allt mera komplicerad fråga. Detta gäller i särskilt hög grad rundradions våglängdsband, men även televisionens tillkomst och successiva utbredning förutses medföra nya och mycket svårlösta problem i våglängdshänseende. Det internationella arbetet på radioområdet har under senare år intensifierats, och det gäller för styrelsen att vid de konferenser, som numera sammanträda i rask följd, tillvarata vårt lands intressen. Det ankommer därvid på föreståndaren för rundradioavdelningen att svara för detta arbete i vad avser de skilda till hans avdelning hörande grenarna av radioverksamheten. De arbetsuppgifter, som här i korthet angivits, ställa mycket stora krav på rundradioavdelningens föreståndare. Sedan tjänsten år 1944 inplacerades i sin nuvarande lönegrad, ha stora och betydelsefulla uppgifter tillkommit, varigenom ansvarsområdet avsevärt utvidgats och kraven i tekniskt hänseende skärpts. Befattningen i fråga är numera av sådan beskaffenhet, att densamma bör tillsättas medelst förordnande för viss tid.

Förste sektioningenjörstjänsten. Under år 1950 har en ändring av tredje distriktets indelning i linjesektioner befunnits påkallad för att ernå den med avseende å ledningen och överinseendet av arbetena samt ur ekonomisk synpunkt mest ändamålsenliga utformningen av vederbörande sektioner. Till Södertälje sektion, vilken tidigare omfattat Flens, Gnesta, Strängnäs och Södertälje centralstationsområden, har den 1 februari 1950 över-

förts Eskilstuna centralstationsområde från Örebro sektion samt den 1 september 1950 Nyköpings centralstationsområde från Norrköpings sektion. Samtidigt som härigenom Örebro och Norrköpings sektioner erhållit en med hänsyn till den fortgående kraftiga ansvällningen av arbetsuppgifterna välbehövlig avlastning, har Södertälje sektion genom denna justering av sektionsgränserna ökat väsentligt i omfattning, vilket i sin tur självfallet medfört en motsvarande tillväxt av sektionens arbetsuppgifter.

Förrådsintendenttjänsterna. Såväl år 1949 som år 1950 har styrelsen föreslagit uppflyttning av förrådsintendenttjänsterna vid södra förrådsområdet (Nässjö), västra förrådsområdet (Göteborg) och norra förrådsområdet (Västanfors) från Ca 27 till Ca 29, dvs till samma löneställning som förrådsintendenten vid östra förrådsområdet (Stockholm) sedan ett par år innehar. Förslaget har icke föranlett någon Kungl. Maj:ts åtgärd. Styrelsen framhåller att även om årsomsättningen odisputabelt är störst vid östra förrådsområdet måste dock rörelsen i dess helhet inom de övriga förrådsområdena nu anses ha nått sådan storleksordning, att en uppflyttning till Ca 29 av deras föreståndare är väl motiverad. Vid bedömningen härav bör icke enbart årsomsättningen läggas till grund för jämförelsen de olika huvudförråden emellan. Av de speciella arbetsuppgifter, vilka åvåla förrådsintendenterna, är det en del som i särskilt hög grad belastar södra, västra och norra förrådsområdena. Speciellt gäller detta om inköp och impregnering av stolpar, ett arbete som ställer synnerligen stora krav på förrådsintendenterna vid sistnämnda tre områden. Impregneringsarbetet har tidigare helt utförts som legoimpregnering, dvs med anlåtande av förhyrda impregneringsverk, men under senare år har telegrafverket av ekonomiska skäl börjat anlägga egna impregneringsanstalter och där driva impregneringsarbeten helt i egen regi. Dessa impregneringsanstalter, av vilka fyra äro färdiga och en under byggnad, äro utplacerade inom södra, västra och norra förrådsområdena, och arbetet vid dem bedrivs under ledning och övervakning av resp. förrådsintendenter.

Telegrafkommissariatetjänsten i Lund. Styrelsen föreslog i fjol höjning av tjänsten från Ca 27 till Ca 29. Förslaget föranledde emellertid icke någon Kungl. Maj:ts åtgärd. Stationen hade vid senaste allmänna omklassificering ett poängtal av 1 325, vilket därefter stigit till 1 494 den 1 januari 1949 och 1 582 den 1 januari 1950. Lägsta poängtalet för stationer av klass 29 utgjorde vid omklassificeringen 1 379. Den utveckling, som åskådliggöres av nämnda stegring av poängtalet, har medfört en betydande ökning av föreståndarens arbetsbörda och ansvar. Härtill kommer emellertid en omständighet, som gör att särskilt stora krav — i förhållande till vad som är fallet beträffande de med Lunds station i poänghänseende närmast jämförliga stationerna i klass 29 — ställas på föreståndaren för Lunds station, utan att detta förhållande fått något siffermässigt uttryck i stationens poängtal. Vid Lunds station, till skillnad från de åsyftade stationerna i klass 29, är nämligen inrättad en s. k. bokföringscentral, vilket innebär, att stationen ombesörjer bokföring ävensom utskrivning och utsändning av räkningar beträffande telefonavgifter icke endast för Lunds centralstationsområde utan även för vissa kringliggande områden (f. n. Eslövs, Hörby, Karlshamns, Karlskrona, Kristianstads, Ronneby och Trelleborgs centralstationsområden). Sammanlagda antalet abonnenter, för vilka nu antydda uppgift sköttes av bokföringscentralen i Lund, uppgick den 1 januari 1949 till inemot 60 000. Systemet med till vissa stationer i riket förlagda bokföringscentraler var vid tidpunkten för klassificeringen relativt nytt och hade då ännu icke fått sådan utformning, att särskild hänsyn till detsamma kunde tagas vid utväljandet av de för trafikarbetet vid de skilda sta-

tionerna representativa faktorer, vilka lågo till grund för poängberäkningen.

Förste byråsekreterartjänsten i Ca 27. Styrelsen förslog i fjol att tjänsten skulle flyttas upp från Ca 24 till Ca 27. Förslaget föranledde emellertid icke någon Kungl. Maj:ts åtgärd. Innehavaren av tjänsten är närmaste medhjälpare åt föreståndaren för tekniska byråns allmänna avdelning. Han handlägger självständigt en del av de ärenden, som tillhöra avdelningens arbetsområde. Så har främst den stora och viktiga gruppen personalärenden övertagits av honom. Då tekniska byrån f. n. räknar omkring 450 personer i olika grader och av skiftande kategorier (ingenjörspersonal, teknisk biträdespersonal, kontorspersonal, personal på provnings- och experimentverkstäder) innebär behandlingen av personalfrågorna på byrån ett synnerligen omfattande och ansvarsfullt arbete med krav på ingående kännedom om hithörande författningar och detaljbestämmelser, särskilt med hänsyn till de senare årens utveckling på området. Vidare har här ifrågasvarande tjänsteman, som avlagt juris kandidatexamen, att svara för bl. a. expedition av ärenden rörande patent och avtal med uppfinnare, alltefter som dessa ärenden efter förberedande teknisk behandling överlämnats till allmänna avdelningen för slutlig handläggning. Sedan den 1 maj 1948 är han eo förste byråsekreterare i Ce 27.

Ingenjörstjänsterna i Ca 27. Den av dessa tjänster, som tillhör tekniska byråns transmissionsavdelning, är placerad på sektionen för överdragsstationer. Innehavaren av tjänsten förestår sektionens konstruktionsritkontor och experimentverkstad. Nämda kontor och verkstad ha till uppgift bl. a. att i samarbete med avdelningens tekniska experter utarbeta konstruktioner för och provtillverka teletekniska utrustningar av skilda slag. Hithörande arbetsuppgifter ha under de senare åren blivit alltmer omfattande och betydelsefulla, icke minst genom tillkomsten av koaxialkablarna och på grund av behovet av materiel för telegrafverkets beredskap. Den för arbetena närmast ansvarige måste därför uppfylla stora fordringar både såsom konstruktör och såsom föreståndare för nämnda konstruktionsritkontor och specialverkstad. Sedan den 1 juli 1948 är han eo ingenjör i Ce 27.

Av de två ingenjörerna på tekniska byråns stationsavdelning är den ene ledare för en till stationsavdelningen hörande särskild arbetsgrupp, vilken har till uppgift att handlägga ärenden rörande stationsplanering m. m. för enhetlig planering av lokalutrymmen, korskopplingar etc. På gruppledaren i fråga ställas stora krav i fråga om tekniskt kunnande och beträffande förmåga att samarbeta med de skilda sektionerna inom stationsavdelningen samt med driftsbyrån och distriktens skilda avdelningar. Dessa krav accentueras ytterligare av den självständiga ställning vederbörande intar. Sedan den 1 juli 1948 är han eo ingenjör i Ce 27. Den andre av ifrågasvarande bägge ingenjörer på stationsavdelningen handlägger å avdelningens sektion för manuella telefonanläggningar och automatiska förmedlingsutrustningar ärenden rörande planering och konstruktion av manuella telefonutrustningar. På grund av den nu aktuella automatiseringen av landets riksförmedlingsstationer och halvautomatiseringen av den långväga rikstrafiken ställas långt mera avancerade krav på de manuella utrustningarnas tekniska utförande än hittills varit fallet. Av den, som skall svara för härmed förbundna arbeten, erfordras ingående kännedom om moderna metoder för expedition av telefonsamtal och stor erfarenhet i fråga om såväl mekaniska som schematekniska konstruktioner. Även denne ingenjör är sedan den 1 juli 1948 eo ingenjör i Ce 27.

Ingenjören på ingenjörskontoret för Stockholms landssektion är sek-

tionsföreståndarens närmaste man och ställföreträdare. Han har därvid att gå sektionsföreståndaren till handa med förekommande utredningar av teknisk natur. Vidare åvilar det i första hand honom att svara för arbetets behöriga gång å sektionens anläggningsavdelning och inom sektionens tre linjemästarområden. Han har därjämte att verkställa utredningar och utföra undersökningar i samband med den fortgående arbetsrationaliseringen. Sedan den 1 maj 1948 är han eo ingenjör i Ce 27.

Ingenjören på ingenjörskontoret för sektionen Stockholms stationer har till uppgift att som driftsingenjör svara för det tekniska underhållet av dels den s. k. tandemstationen, över vilken förmedlas trafiken mellan de olika stationerna inom Stockholms nätgrupp, dels den automatiska landsstationen, vilken ombesörjer den automatiserade trafiken mellan denna nätgrupp och närbelägna nätgrupper, dels ock nio av de större automatiska lokalstationerna inom området. Han är sedan den 1 juli 1948 eo ingenjör i Ce 27.

Telegrafkommissarietjänsterna i Lycksele och Falköping. Styrelsen föreslog i föl uppflyttning av Lycksele station från klass 25 till klass 27. Förslaget föranledde emellertid icke någon Kungl. Maj:ts åtgärd. Vid senaste stationsklassificeringen hade stationen ett poängtal av 878. Lägsta poängtalet för station av klass 27 var då 851. Poängantalet för stationen i Lycksele har därefter stigit till 973 den 1 januari 1949 och 1008 den 1 januari 1950.

Vid Falköpings station har utvecklingen under de senaste åren varit påfallande starkt markerad, och med hänsyn till trafikarbetets omfattning är denna station nu fullt i nivå med en del stationer i klass 27. Belysande för utvecklingen inom Falköpingsområdet är, att medan det poängtal, som låg till grund för stationens inplacering i klass den 1 juli 1948, utgjorde 846, poängtalet beräknat enligt de senaste tillgängliga trafikciffrorna uppgår till icke mindre än 1 021.

Förste kontrollörstjänsten vid Göteborgs station. Innehavaren av tjänsten har att biträda den på telefondirektörsexpeditionen anställde trafikinspektören med förekommande ärenden av olika slag. Dessutom har han att mera självständigt svara för frågor rörande telexanläggningar (abonmenttelegrafi) och automatiska abonnentväxelanläggningar. Han har därvid att upprätta kostnadsförslag och förhandla med abonnenterna beträffande anläggningar av dessa båda slag samt att besörja erforderliga trafikundersökningar och svara för dimensioneringen beträffande de automatiska abonnentväxlarna. Han dirigerar och övervakar därjämte konsulentverksamheten för såväl automatiska som manuella abonnentväxlar inom centralstationsområdet, vilken verksamhet avser att skapa förutsättningar för ett rätt utnyttjande av abonnentväxlarna i trafiktekniskt hänseende, och skall handha utbildningen av konsulenter av här avsett slag för andra distriktet i dess helhet.

Ingenjörstjänsterna i Ca 25. Samtliga innehavare av dessa tjänster äro sedan den 1 maj 1948 eller tidigare eo ingenjörer i Ce 25.

Ingenjören på driftsbyråns husbyggnadsavdelning har att utföra kostnadsberäkningar för telegrafverkets olika byggnadsprojekt, att upprätta arbetsbeskrivningar för i verkets regi bedrivna ombyggnadsarbeten, att handlägga ärenden rörande telegrafverkets olika standardhus för automatiska växelstationer och frågor rörande inredningen av verkets lokaler samt slutligen att verkställa besiktningar av vissa husbyggnadsarbeten.

Inom tekniska byråns stationsavdelning, sektionen för kraftanläggningar planeras och konstrueras de signalutrustningar, som erfordras främst för automatiska lokalstationer. En till uppflyttning till Ca 25 föreslagen ingenjör handhar närmast under sektionens föreståndare arbetet med projekte-

ring och nykonstruktion av signalutrustning och måste för den skull äga ingående kännedom om verkningssätt och beräkningsmetoder för mindre, elektriska maskiner samt god erfarenhet om finmekaniska konstruktioner i allmänhet. Han skall dessutom vid förfall för sektionens föreståndare, en eo förste byråingenjör, tjänstgöra såsom ersättare för denne.

Såsom närmaste medhjälpare åt den byråingenjör, som förestår stationsavdelningens ritkontor med en ingenjör-, tekniker- och biträdespersonal av omkring 140 personer, tjänstgör en ingenjör, vilken har att biträda föreståndaren vid ledningen av arbetet å ritkontoret samt dessutom att vara gruppledare för den ritkontorspersonal, som är sysselsatt med ärenden rörande standardisering av telefonmateriel av olika slag, förenkling och förbättring av ritnings- och specificeringsmetoder för olika anläggningar, utarbetande av montageinstruktioner m. m., varjämte han har att svara för olika administrativa uppgifter samt att vid behov tjänstgöra såsom ritkontorsföreståndarens ställföreträdare.

Inom nämnda ritkontor utvecklas och konstrueras bl. a. de olika apparater och kopplingselement, som användas i telegrafverkets telefonanläggningar. Av den ingenjör, som fått sig anförtrodda hithörande, synnerligen krävande arbeten, måste fordras ingående kunskaper och stor erfarenhet i fråga om finmekaniskt konstruktionsarbete.

På stationsavdelningens sektion för handläggning av bl. a. frågor rörande landsautomatisering, abonnentväxlar och utrustningar för abonnentelegrafi har en ingenjör till uppgift att utföra konstruktions- och utvecklingsarbeten, avseende automatiska telefonväxlar. Dessa arbeten kräva grundlig kännedom om automatiska lands- och abonnentväxlar och förutsätta mångårig erfarenhet i automattekniskt utvecklingsarbete.

På samma sektion har en ingenjör till uppgift att handlägga konstruktionsärenden rörande vissa automatiska telefonstationer samt rörande automatisk abonnentelegrafi (telex). Detta arbetsområde befinner sig i snabbt fortskridande utveckling, och för utförande av hithörande arbeten förutsättes gedigna och ingående kunskaper om automatiska telefon- och telexstationer och stor erfarenhet i teletekniskt konstruktionsarbete.

Vidare har en ingenjör på samma sektion till uppgift att utföra konstruktions- och utvecklingsarbete, avseende utrustningar för samtrafik mellan automatiska landsväxlar vid nätgruppsautomatisering. För detta arbete erfordras stor förtrogenhet med de speciella problem, som uppstålla sig i samband med nätgruppsautomatiseringen, samt omfattande erfarenhet i teletekniskt utvecklingsarbete.

Ingenjören på tekniska byråns transmissionsavdelning förestår den avdelning inom ritkontoret, som har till uppgift att uppgöra kopplingsplaner för telefonförbindelser i nya rikskablar och nya bärfrekvensanläggningar samt att följa och kontrollera inkopplingen enligt dessa planer. Han handhar dessutom den fortlöpande kontrollen av överdragsstationernas arbeten med in- och omkopplingar i rikskabelnätet. Hithörande arbeten ha blivit alltmer komplicerade och krävande, dels på grund av rikskabelnätets modernisering och snabba tillväxt, dels på grund av att automatisk och enstationskontrollerad rikstrafik införs i allt större utsträckning. Till denna ingenjör's åligganden hör därutöver att uppgöra förslag till omskarvning och nypupinisering av befintliga rikskablar och att biträda vid uppgörandet av nya rikskabelplaner m. m. Hans arbeten ställa stora krav på bl. a. erfarenhet och förmåga som arbetsledare.

Ingenjören på ingenjörskontoret i Jönköping handhar ärenden rörande organisationen av anläggningsverksamheten inom sektionen och angående

den fortlöpande rationaliseringen av denna verksamhet. Han svarar vidare för ackordsfrågor samt besörjer instruktioner beträffande nya och ändrade arbetsmetoder m. m.

De av styrelsen sålunda framförda förslagen, mot vilka statens lönenämnd icke funnit anledning till erinran, anser jag mig böra tillstyrka med den jämkningen allenast, att byrådirektörstjänsten på radiobyran uppflyttas till Cp 9.

Av departementschefen avstyrkta förslag. Telegrafstyrelsen har vidare föreslagit, att 1 förste byråsekreterartjänst i Ca 30 inrättas på undervisningsanstalten och att 1 revisorstjänst på ekonomibyrans revisionsavdelning uppflyttas från Ca 24 till förste kontrollörstjänst i Ca 25.

Statens lönenämnd anser att med inrättandet av förste byråsekreterartjänsten bör anstå i avvaktan på resultatet av 1949 års tjänsteförteckningskommittés arbete. En reservant tillstyrker dock styrelsens förslag. Beträffande revisorstjänsten anser lönenämnden tillräckliga skäl icke föreligga för dess förändring till förste kontrollörstjänst. Tre reservanter ha uttalat sig för styrelsens förslag.

För egen del finner jag styrelsens ifrågavarande förslag icke föranleda annat uttalande från min sida än att jag för närvarande icke är beredd att tillstyrka desamma.

Sammanfattning. Vid bifall till vad jag i det föregående föreslagit böra följande ändringar vidtagas i den av riksdagen fastställda personalförteckningen, nämligen införande av 1 byrådirektör i Cp 9, minskning av antalet byrådirektörer i Ca 31 från 8 till 7, ökning av antalet förste sektionsingenjörer i Ca 30 från 23 till 24, ökning av antalet förrådsintendenter i Ca 29 från 1 till 4, minskning av antalet sektionsingenjörer i Ca 29 från 6 till 5, ökning av antalet telegrafkommissarier i Ca 29 från 21 till 22, uteslutning av förrådsintendenterna i Ca 27, ökning av antalet ingenjörer i Ca 27 från 15 till 20, ökning av antalet telegrafkommissarier i Ca 27 från 21 till 22, ökning av antalet överkontrollörer i Ca 27 från 15 till 16, ökning av antalet förste kontrollörer i Ca 25 från 26 till 28, ökning av antalet ingenjörer i Ca 25 från 34 till 42, minskning av antalet telegrafkommissarier i Ca 25 från 32 till 30 och minskning av antalet byråsekreterare i Ca 24 från 10 till 9.

Å Kungl. Maj:t torde få ankomma att beträffande den av Kungl. Maj:t fastställda personalförteckningen meddela beslut om minskning av antalet ingenjörer i Ca 23 från 110 till 97 och antalet kontrollörer i Ca 23 från 88 till 87.

Statens järnvägar.

Av departementschefen tillstyrkta förslag om nya tjänster. Järnvägsstyrelsen har hemställt, att följande tjänster inrättas, nämligen

1 byrådirektörstjänst i Ca 31 på drifttjänstbyrån (nu Ce 31),

9 byråingenjörstjänster i Ca 29, av vilka fyra avses för bantekniska byrån, tre för elektrotekniska byrån och två för maskintekniska byrån,

1 förste aktuarietjänst i Ca 27 på statistiska kontoret (nu Ce 27),

1 förste byråsekreterartjänst i Ca 27 på reklamationskontoret (nu Ce 27),

5 ingenjörstjänster i Ca 27, av vilka fyra avses för bantekniska byrån och en för maskintekniska byrån,

5 ingenjörstjänster i Ca 25, av vilka två avses för bantekniska byrån, en för lokstationsföreståndaren vid Gävle S, en för föreståndaren för lokstationen i Kristinehamn och en för 27 maskinsektionen med huvudort i Växjö, samt

2 byråsekreterartjänster i Ca 24, av vilka en avses för förrådsbyrån och en för godstrafikbyrån.

Vidare föreslår styrelsen, att 1 ingenjörstjänst i Ca 25 på maskintekniska byrån indras.

Till stöd för förslagen har styrelsen anfört i huvudsak följande.

Byrådirektörstjänsten. Den 1 januari 1949 inrättades enligt Kungl. Maj:ts medgivande en eo byrådirektörstjänst för föreståndaren för statens järnvägars nyorganiserade undervisningsväsende. Erfarenheterna av den nya organisationen bestyrka behovet av en byrådirektörstjänst för ifrågavarande föreståndare. Tjänsten bör därför uppföras på ordinarie stat.

Byråingenjörstjänsterna. På bantekniska byrån erfordras en avsevärd förstärkning av den tekniska personalen, enär arbetet på byrån tagit sådan omfattning, att den nu tillgängliga personalen ej hinner med detsamma inom rimlig tid. Denna förstärkning är angeläget behövlig även vad gäller den mest kvalificerade personalen, varför inrättandet av fyra nya byråingenjörstjänster är erforderligt. Av dessa avses en för vardera av byråns allmänna, värme- och sanitetstekniska, geotekniska och äganderättsavdelning.

Inom elektrotekniska byrån förestås arbetet inom den avdelning, som omhänderhar projekteringen av skyddsanläggningar vid korsningar mellan väg och järnväg, dvs vägsignal- och fällbomsanläggningar, av en ingenjör i Ce 27 med förordnande såsom byråingenjör. Med hänsyn till arbetets alltjämt växande omfattning bör en ordinarie byråingenjörsbefattning inrättas. Även närmaste mannen till byrådirektören på byråns avdelning för högspänningsledning bör med hänsyn till arbetets art och omfattning vara byråingenjör. Under byrån sorterar en byggnadssektion med ledningen förlagd till Nässjö. Att närmast under chefen för denna sektion förestå och biträda honom med signalbyggnadsverksamheten erfordras en tjänsteman i byråingenjörs grad.

På maskintekniska byråns avdelning för ånglok och motorfordon äro särskilda tjänstemän under avdelningschefen avdelade för ärenden rörande bl. a. rälsbussar och lokomotorer samt vägfordon. På grund av det alltjämt växande behovet av nämnda motorfordon har arbetet å ifrågavarande under-

avdelningar ökat avsevärt såväl vad gäller kvantitet som kvalitet. De tjänstemän, som närmast ha ansvaret för arbetet äro en ingenjör i Ca 27 resp. en eo byråingenjör. Det är nu fullt motiverat att båda tjänsterna hänföras till byråingenjörsggraden och att sålunda två byråingenjörstjänster inrättas.

Förste aktuarietjänsten. Som närmaste man till och ställföreträdare för chefen för statistiska kontoret tjänstgör en eo förste aktuarie i Ce 27. Med hänsyn till den utökning av arbetsomfattningen, som ägt rum under den senaste femårsperioden, har arbetet för chefens närmaste man blivit alltmör kvalificerat, varför befattningen bör uppföras på ordinarie stat.

Förste byråsekreterartjänsten. Som arbetsledare för inrikes skadeavdelningen på reklamationskontoret tjänstgör en eo förste byråsekreterare i Ce 27, vilken tillika är chefens för kontoret närmaste man och ställföreträdare. Under arbetsledarens tjänstgöra bl. a. sju tjänstemän, vilka ha till uppgift att behandla inkomna ärenden, avseende krav på ersättning för under järnvägstransport skadat gods. Dessa ärenden skola prövas ur frakträttslig synpunkt enligt de bestämmelser, som finnas i trafikstadgan. Härvid uppkomma ofta tveksamma fall. Då det är av stor vikt att ärendena få en likformig behandling åligger det arbetsledaren bl. a. att meddela den beredande personalen råd och anvisningar för ett riktigt utförande av berörda arbetsuppgifter.

Ingenjörstjänsterna i Ca 27. I fjol hemställde styrelsen, att en eo ingenjörstjänst i Ce 27 på bantekniska byråns geotekniska avdelning måtte uppföras på ordinarie stat. Till stöd för förslaget, som icke föranledde någon Kungl. Maj:ts åtgärd, anfördes bl. a., att till avdelningen måst överflyttas en kompetent ingenjör för att biträda chefen med de många gånger tidsödande jordstatiska beräkningar och andra tekniskt krävande undersökningar, som med hänsyn til trafiksäkerheten måste utföras. Då stadigvarande behov av denna tjänst föreligger, anser styrelsen, att den bör uppföras på ordinarie stat. Det förut berörda behovet av förstärkning av den tekniska personalen på bantekniska byrån nödvändiggör vidare inrättandet av tre ingenjörstjänster i Ca 27, av vilka en avses för allmänna avdelningen och två för husbyggnadsavdelningen.

Maskintekniska byråns godsvagnsavdelning är uppdelad i fyra underavdelningar, varav en för vanliga godsvagnar och matvaruvagnar samt för standardisering. Inom denna underavdelning pågår ett intensivt nydanings- och standardiseringsarbete, som avser dels att få fram förbättrade konstruktioner av de vanligaste godsvagnstyperna och av matvaruvagnarna med det för dessa alltjämt skärpta kravet på lämpligaste uppvärmnings- och kylanordningar, dels att genom standardisering av vissa vagnstyper ernå minskad lagerhållning av erforderliga detaljer och lägre underhållskostnader. Det arbete, som åligger den ingenjör — nu eo i Ce 27 — som närmast under avdelningsföreståndaren har att svara för underavdelningen, är därför av den art, att befattningen närmast borde inplaceras i 29 lönegraden, men styrelsen nöjer sig med att tills vidare en ingenjörsbefattning inrättas på ordinarie stat i Ca 27.

Ingenjörstjänsterna i Ca 25. De två tjänsterna på bantekniska byrån erfordras för förstärkning av den tekniska personalen på byrån. Av tjänsterna avses en för spåravdelningen och en för äganderättsavdelningen.

I fjol hemställde styrelsen om en ingenjörstjänst i Ca 25 för lokstationsföreståndaren vid Gävle S. Förslaget föranledde icke någon Kungl. Maj:ts åtgärd. En inom verket gjord klassificering av lokstationerna har visat, att ifrågavarande lokstationsföreståndare bör placeras i Ca 25. Detsamma är förhållandet med föreståndaren för lokstationen i Kristinehamn. Efter klassificeringen har beträffande Gävle S tillkommit den omständigheten att den

företvarande Gävle—Dala järnväg tillhöriga lokstationen vid Gävle N nedlagts och dess arbetsuppgifter överförts till Gävle S. En uppflyttning av befattningen är därför nu ännu mer motiverad och föreståndaren har också erhållit vikariatslöneförordnande i Ca 25 från och med den 1 december 1949. Lokstationen i Kristinehamn fyllde enligt den gjorda klassificeringen mer än väl det fastställda gränstalet för ingenjör i Ca 25 såsom föreståndare. Styrelsen har emellertid icke tidigare begärt inrättandet av en sådan befattningsenhet, enär styrelsen velat avvakta de ändrade förhållanden, som kunde bli en följd av dels Göteborg—Dalarne—Gävle förstatligande, dels vissa planerade rationaliseringsåtgärder. Sedan dessa nu kunnat överblickas, har det blivit fullt klart, att lokstationens poängtal med omkring 100 enheter överstiger det gränsvärde av 400, som anses bära minst fordras av en lokstation med ingenjör i Ca 25 som föreståndare. För närvarande tjänstgör en eo ingenjör i Ca 25 såsom sådan.

En ny poängberäkning för bestämmande av de olika maskinsektionernas inbördes förhållande har verkställts med ledning av 1949 års siffror. Den visar, att 27 maskinsektionen med huvudort i Växjö nu är så gott som jämförbar med 5 maskinsektionen med huvudort i Göteborg. Härtill kommer att växjösektionen är en av de mest arbetskrävande på grund av att å densamma framföres rullande materiel med tre olika spårvidder och synnerligen olika tekniskt utförande.

Byråsekreterartjänsterna. Å förrådsbyrån är å övergångsstat placerad en byråassistent i Ca 23, vilken är övertagen i samband med enskild järnvägs förstatligande. Han åtnjuter personligt lönetillägg av sådan storlek, att lönen uppgår till högsta löneklassen i 26 lönegraden. Åt honom har anförtroddes olika utredningar av ekonomisk och statistisk natur.

Även tjänsten på godstrafikbyrån, vilken innehaves av en från enskild järnväg övertagen byråsekreterare, föreslås överförd från övergångsstat till aktiv stat.

De av styrelsen sålunda framförda förslagen, mot vilka statens lönenämnd icke funnit anledning till erinran, anser jag mig bära tillstyrka med den jämkningen allenast, att antalet byråingenjörer i Ca 29 resp. ingenjörer i Ca 27 minskas med en.

Av departementschefen tillstyrkta förslag om uppflyttning av tjänster i högre lönegrad. Järnvägsstyrelsen har hemställt, att följande tjänster uppflyttas i högre lönegrad, nämligen

2 förste byråingenjörstjänster på förrådsbyrån från Ca 30 till byrådirektörstjänster i Ca 31,

1 förste byråsekreterartjänst på kanslibyrån från Ca 30 till byrådirektörstjänst i Ca 31,

3 byråsekreterartjänster, en på godstrafikbyrån och två på kanslibyrån, från Ca 24 till förste byråsekreterartjänster i Ca 27,

4 ingenjörstjänster, en vid vardera av huvudverkstäderna i Notviken resp. Malmö och Göteborg och en vid verkstaden i Ronneby, från Ca 25 till Ca 27,

1 stationsinspektorstjänst i Umeå från Ca 25 till Ca 27,

2 ingenjörstjänster, en på elektrotekniska byrån och en vid verkstaden i Varberg, från Ca 23 till Ca 25 samt

1 byråassistenttjänst på kontrollkontoret från Ca 23 till kontrollörstjänst i Ca 24.

Till stöd för förslagen har styrelsen anfört i huvudsak följande.

Byrådirektörstjänsterna. Såväl i fjol som året därförut föreslog styrelsen, att föreståndarna för förrådsbyråns kemiska laboratorium resp. besiktningsavdelning måtte uppflyttas från Ca 30 till Ca 31. Förslagen ha icke föranlett någon Kungl. Maj:ts åtgärd. Ifrågavarande båda avdelningar äro av vital betydelse för statens järnvägar. Med de senaste årens snabba utveckling på det tekniska området har allt större krav på ett fortgående forskningsarbete framkommit och dessa avdelningars arbete har alltmera utformats i denna riktning. De resultat, som framkommit vid företagna kemiska undersökningar och vid besiktningar gjorda iakttagelser, giva ofta impulser till förebyggande åtgärder och tekniska förbättringar. Föreståndarnas undersökningar och utlåtanden ligga till grund för upphandlingar och åtgärder av stort värde ur ekonomiska och tekniska synpunkter. Härvidlag kan bl. a. framhållas betydelsen för järnvägsdriften av de å kemiska laboratoriet företagna undersökningarna bl. a. beträffande smörjmedel, bränsle och lagermetaller, bränn- och belysningsolja, färger och isoleringsmaterial av olika slag m. m. Besiktningsavdelningens betydelse för val av lämpligt stålmaterial och gjutjärn, dettas utformning, dimensionering och bearbetning i förening med en sakkunnig och effektiv tillverkningskontroll kan ej nog starkt framhållas. För dessa befattningar fordras utbildning vid teknisk högskola i kemi resp. bergsvetenskap med metallurgi, långvarig praktisk erfarenhet och förmåga till självständigt initiativ.

På kanslibyråns allmänna avdelning finnas f. n. fyra befattningar i högre grad än Ca 23, nämligen en förste byråsekreterare i Ca 30, en förste byråsekreterare i Ca 29, en förste byråsekreterare i Ca 27 och en byråsekreterare. Förste byråsekreteraren i Ca 30 är byråchefens närmaste man och ställföreträdare. Det är uppenbart att denne förste byråsekreterare, som har att vid förfall för byråchefen fullgöra dennes åligganden, måste vara väl insatt icke blott i allmänna avdelningens arbetsuppgifter utan även i verksamheten inom byråns övriga avdelningar. Befattningen, av vars innehavare instruktionsenligt fordras avlagd juris kandidatexamen, har kvarstått i oförändrad placering alltsedan år 1920. Den i samband med SJ-nätets tillväxt efterhand inträdda kraftiga personalökningen samt tillkomsten av en mängd nya författningar berörande kanslibyråns arbetsområden har medfört en stor ökning av de kvalificerade arbetsuppgifterna och antalet svårbedömbara ärenden. Härigenom har även tjänsten såsom byråchefens närmaste man blivit alltmer krävande och ansvarsfull.

Förste byråsekreterartjänsterna i Ca 27. På godstrafikbyråns vagnavdelning tjänstgör som närmaste man till avdelningsföreståndaren, som är byrådirektör, en eo förste byråsekreterare i Ca 27. På grund av de under årens lopp alltmer ökade arbetsuppgifterna har avdelningsföreståndaren nödgats att till sin närmaste man överlämna beredningen av sådana större och tidskrävande frågor som godsvagnsparkens sammansättning, nybyggnads- och ombyggnadsärenden m. m. Vidare har åt honom uppdragits att bereda avdelningens utlandsärenden, d. v. s. framför allt ärenden, som röra vagnsamtrafiken med utlandet och särskilt de utländska vagnavtalen. Han har även att såsom byråns representant deltaga i konferenser i Sverige och utlandet, där internationella godstrafikfrågor och särskilt vagnfrågor behandlas. Förslag om tjänstens uppflyttning framfördes i fjol men föranledde icke någon Kungl. Maj:ts åtgärd.

För behandling av ärenden rörande dels uträkning av pensioner åt tjänstemän och efterlevande, dels utbetalning av pensioner, understöd och livräntor finnas på kanslibyrån två avdelningar, vilka vardera förestås av eo

förste byråsekreterare i Ce 27, vilken befattning de innehaft sedan den 1 juni 1947. På grund av det stora antalet under varje år nytillkommande pensionsfall, varvid hänsyn i ej obetydlig omfattning har att tagas även till de pensionsbestämmelser, som varit gällande vid av staten övertagna enskilda järnvägar, fordras av föreståndaren för uträkningsavdelningen att vara synnerligen väl insatt i olika pensionsbestämmelser. Vad angår utbetalningsavdelningen fordras av dess föreståndare att kunna väl organisera arbetet, som omfattar omkring 32 000 utbetalningar per månad, så att ej blott utbetalningarna utan även de under senare åren tillkomna inlevereringarna av preliminär och kvarstående skatt kunna äga rum i rätt tid.

Ingenjörstjänsterna i Ca 27. Vid flera tillfällen har styrelsen hemställt om uppflyttning av föreståndaren för elektrolokavdelningarna vid huvudverkstäderna i Malmö och Notviken till Ca 27. Förslagen ha emellertid icke föranlett någon Kungl. Maj:ts åtgärd. Ledningen av de olika elektrolokavdelningarna vid statens järnvägars huvudverkstäder har på grund av elektrodriftens successiva utbyggnad blivit alltmer krävande. Lokparkens ökning och införandet av nya loktyper har ej blott fört med sig ökat arbete utan även ökade fordringar på befälets specialkunskaper. Vidare erbjuder den ökade arbetsomfattningen bättre möjligheter för rationalisering, som på bästa sätt böra tillvaratagas. På grund av arbetets natur bör ifrågasvarande avdelningsföreståndare äga goda såväl teoretiska som praktiska kunskaper inom berörda fack, kompletterade genom en längre tids erfarenhet inom resp. arbetsområde. För att i möjligaste mån säkerställa tillgången på lämpliga arbetskrafter och för att undvika att desamma, såsom hittills skett, alltför snart övergå till annat arbetsområde för att erhålla befordran, varigenom lokunderhållets rätta bedrivande försvårats, anser styrelsen att viss uppflyttning av nuvarande tjänster är ofrånkomlig.

I föl föreslog styrelsen uppflyttning av verkstadsföreståndarens närmaste man vid huvudverkstaden i Göteborg. Förslaget föranledde icke någon Kungl. Maj:ts åtgärd. Vid ifrågasvarande verkstad, som är statens järnvägars största vad underhållet av godsvagnar beträffar, är verkstadsföreståndarens närmaste man och ställföreträdare en ingenjör i Ca 25. I denna egenskap är han ansvarig för planering och ledning av verkstadsavdelningar omfattande ca 440 man. Verkstaden har sedan år 1928 undergått en fullständig omdaning med genomgripande successiv rationalisering av underhållsarbetet och härav följande ökad kapacitet. Arbetet med tillverkningar för andra tjänsteställen och ombyggnad av vagnar har dessutom under senare åren ökat avsevärt och i sin tur bidragit till att allt större krav måst ställas på denne arbetsledare. På grund av denna utveckling och därav föranlett ökat ansvar har verkstadsföreståndaren år 1947 höjts från förste verkstadsingenjör till verkstadsöveringenjör i Cp 9, medan hans närmaste man och ställföreträdare alltjämt innehar samma lönegradsplacering som år 1918, då verkstaden blev huvudverkstad.

Vid verkstaden i Ronneby, lydande under föreståndaren för huvudverkstaden Malmö—Ystad—Ronneby, underhålles så gott som all den rullande materiel, som tillhör smalspårsnätet å 1 067 mm. Förekomsten av såväl änglok som person- och godsvagnar samt rälsbussläpvagnar i en mångfald varierande typer ställa stora krav på arbetsledaren, som också ständigt måste följa linjens behov av fordon och noggrant anpassa underhållsarbetet därefter.

Stationsinspektorstjänsten i Umeå. Vid den klassificering av järnvägsanstalterna vid statens järnvägar, som genomfördes den 1 juli 1948, placerades Umeå station i klass 25. Till grund härför låg det poängtal, 509, som uträknats på grundval av trafikomfattningen under år 1946. Sedan nämnda

år har trafikrörelsen vid stationen ökat, och stationens poängtal, beräknat på 1949 års statistiska uppgifter för trafikens omfattning, uppgår nu till 590. Den angivna ökningen i poäng hänför sig med omkring hälften till stationen berörande biltrafik, som efter att ha varit nedlagd under krigsåren återupptogs i november 1946. Den återstående ökningen är att tillskriva den alltmer stigande egentliga järnvägstrafiken vid stationen. Då den nuvarande trafikrörelsen därstädes väntas bli bestående och stationen såväl beträffande poäng som i övrigt enligt nu tillämpade grunder väl fyller fordringarna för inplacering i klass 27, anser styrelsen motiverat, att stationen höjes i klass och att i samband därmed en stationsinspektorsbefattning i Ca 27 upptages för stationens föreståndare. En stationsinspektorsbefattning i Ca 25 kan därvid indragas.

Ingenjörstjänsterna i Ca 25. På elektrotekniska byråns transmissionsavdelning tjänstgör en ingenjör i Ca 23, som närmast under avdelningsföreståndaren handlägger frågor rörande projektering av telefonkablar och personligen ansvarar för de ur ekonomisk synpunkt betydelsefulla terrängundersökningar och lokala planeringsarbeten, som ligga till grund för telefonkabelbeställningarna. Han deltar vidare i utarbetandet av kabelleveranskontrakten samt i leveransproven av kablar. Vid sidan härom utarbetar och sammanställer han årligen den för de tre telefonavdelningarna gemensamma anläggningsstatistiken. Med hänsyn till arbetets art och omfattning anses befattningen böra höjas till ingenjörsbefattning i Ca 25.

Verkstaden i Varberg, som sorterar under verkstadsföreståndaren i Göteborg, har som ledare en ingenjör i Ca 23. Vid verkstaden har hittills i huvudsak utförts mindre revision av personvagnar från normalspårslinjerna men den har numera även tillförts smalspåriga personvagnar, vilka undergå större revision och i samband därmed ombyggnad och modernisering. Genom denna omläggning av driften har den lokale arbetsledaren erhållit ett betydligt mera krävande och ansvarsfullt arbete, vilket väl motiverar en höjning av befattningen till Ca 25.

Kontrollörstjänsten. På kontrollkontorets huvudavdelning för utländsk trafik finns för närmaste mannen till avdelningsföreståndaren, överkontrollör i Ca 27, en byråassistenttjänst i Ca 23. Förutom ställföreträderskapet för avdelningsföreståndaren har innehavaren av byråassistenttjänsten att å ort och ställe kontrollera kassa- och räkenskaps göromålen å ett stort antal resebyråer i vad avser den uppbörd, som ingår i till kontoret avgivna redovisningar. Han fungerar alltså i avsevärd utsträckning som resekontrollör liksom kontorets övriga kontrollörer.

De av styrelsen sålunda framförda förslagen, mot vilka statens lönenämnd icke funnit anledning till erinran, anser jag mig böra tillstyrka.

Av departementschefen avstyrkta förslag. Järnvägsstyrelsen har vidare föreslagit,

dels att följande tjänster inrättas, nämligen 1 byrådirektörstjänst i Ca 31 på elektrotekniska byrån, 1 byråingenjörstjänst i Ca 29 på samma byrås allmänna avdelning, 1 förste byråsekreterartjänst i Ca 27 på persontaxebyråns inländska avdelning och 1 byråsekreterartjänst i Ca 24 på godstrafikbyrån för den centrala godsvagnsfördelningen,

dels ock att följande tjänster uppflyttas i högre lönegrad, nämligen 1 byråingenjörstjänst på verkstadsbyrån från Ca 29 till förste byråingen-

jörstjänst i Ca 30, 1 förste byråsekreterartjänst på persontaxebyråns reklamavdelning från Ca 29 till Ca 30, 1 ingenjörstjänst på maskintekniska byråns elektrolokavdelning från Ca 27 till byråingenjörstjänst i Ca 29, 1 förste byråsekreterartjänst på persontrafikbyråns allmänna avdelning från Ca 27 till trafikinspektörstjänst i Ca 29, 1 ingenjörstjänst på verkstadsbyråns vagn- resp. reseavdelning från Ca 21 till byråsekreterartjänster i Ca 24.

Statens lönenämnd har beträffande flertalet av ifrågavarande tjänster ansett, att med ställningstagande till styrelsens förslag bör anstå i avvaktan på prövningen av personalkommissionens förslag.

För egen del finner jag styrelsens förslag icke föranleda annat uttalande från min sida än att jag för närvarande icke är beredd att tillstyrka desamma.

Sammanfattning. Vid bifall till vad jag i det föregående föreslagit böra följande ändringar vidtagas i den av riksdagen fastställda personalförteckningen, nämligen ökning av antalet byrådirektörer i Ca 31 från 22 till 26, minskning av antalet byråingenjörer i Ca 30 från 7 till 5, minskning av antalet förste byråsekreterare i Ca 30 från 7 till 6, ökning av antalet byråingenjörer i Ca 29 från 23 till 31, ökning av antalet förste aktuarier i Ca 27 från 1 till 2, ökning av antalet förste byråsekreterare i Ca 27 från 17 till 21, ökning av antalet ingenjörer i Ca 27 från 31 till 39, ökning av antalet stationsinspektorer i Ca 27 från 40 till 41, ökning av antalet ingenjörer i Ca 25 från 73 till 75, minskning av antalet stationsinspektorer i Ca 25 från 43 till 42, minskning av antalet byråsekreterare i Ca 24 från 40 till 39 och ökning av antalet kontrollörer i Ca 24 från 17 till 18.

Å Kungl. Maj:t torde få ankomma att beträffande den av Kungl. Maj:t fastställda personalförteckningen meddela beslut om minskning av antalet ingenjörer i Ca 23 i styrelsen från 52 till 51 och vid huvudverkstäderna från 24 till 23 samt om minskning av antalet byråassistenter i Ca 23 i styrelsen från 22 till 21.

Hemställan.

Under återopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

1:o) bemyndiga Kungl. Maj:t att i de av riksdagen fastställda personalförteckningarna för post- och telegrafverken samt statens järnvägar vidtaga de ändringar, jag i det föregående förordat;

2:o) bemyndiga Kungl. Maj:t att å övergångsstat uppföra de tjänster och utfärda de övergångsbestämmelser i övrigt, som vid genomförandet av förberörda förslag må erfordras.

Till denna av statsrådet övriga ledamöter biträdda hemställan behagar Hans Maj:t Konungen lämna bifall samt förordnar, att proposition av den lydelse bilaga till detta protokoll utvisar skall avlätas till riksdagen.

Ur protokollet:
Sven G. Karlson.
